

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

w zakresie kwalifikacji

LES.02. Gospodarowanie zasobami leśnymi

wyodrębnionej w zawodzie

Technik leśnik 314301

Branża: Leśna LES.

Publikacja powstała w ramach projektu pn. „Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych dla branż obszaru II” realizowanego przez DGA S.A. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Projekt finansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Autor: mgr inż. Łukasz Majewski

Recenzenci: pracodawca Piotr Cwynar, nauczyciel Janusz Banaś

Ekspert: mgr inż. Joanna Urszula Zamojska

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego Kursu Umiejętności Zawodowych (KUZ):

Nadleśnictwo Kozienice ul. Partyzantów 62 26-670 Pionki

Nadleśnictwo Zwoleń Miodne Leśniczówka 107/1 26-700 Zwoleń

Kozienicki Park Krajobrazowy ul. Radomska 7 26-670 Pionki

Wyodrębniony Kurs Umiejętności Zawodowych **LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej** jest przypisany do 4 poziomu PRK (Polskiej Ramy Kwalifikacji).

Warszawa 2021

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

1.	Wprowadzenie	5
1.1	Opis kursu.....	5
1.2	Wymagania wstępne dla uczestników kursu.....	5
1.3	Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym	5
1.4	E-learning	6
2.	Plan zajęć Kursu Umiejętności Zawodowych	7
2.1	Pogrupowanie efektów kształcenia	7
2.2	Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe.....	31
2.3	Plan Kursu Umiejętności Zawodowych	38
3.	Cele kształcenia KUZ	39
4.	Program poszczególnych zajęć.....	39
4.1	Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo.....	39
4.1.1	Cele ogólne przedmiotu.....	39
4.1.2	Cele szczegółowe przedmiotu.....	40
4.1.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia.....	41
4.1.4	Procedury osiągnięcia celów kształcenia.....	44
4.1.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza	46
4.1.6	Proponowane metody ewaluacji przedmiotu	47
4.2	Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo w praktyce	48
4.2.1	Cele ogólne przedmiotu.....	48
4.2.2	Cele szczegółowe przedmiotu.....	48
4.2.3	Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia.....	49
4.2.4	Procedury osiągnięcia celów kształcenia.....	52
4.2.5	Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza	54
4.2.6	Proponowane metody ewaluacji przedmiotu	55
5.	Ewaluacja programu KUZ.....	56
6.	Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	58

6.1 Wykaz literatury	58
6.2 Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	59
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	60
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	60
8.1 Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego	60
8.2 Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia	61

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

1. Wprowadzenie

1.1 Opis kursu

Technik leśnik zajmuje się planowaniem, organizowaniem, nadzorowaniem i rozliczaniem prac z zakresu gospodarki leśnej w zakresie: szkółkarstwa, hodowli, ochrony i użytkowania lasu oraz działań w zakresie ochrony środowiska leśnego i edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

Kurs Umiejętności Zawodowych (KUZ) jest pozaszkolną formą kształcenia. Przyjęte w programie KUZ treści nauczania przenikają się w pewnych obszarach tworząc strukturę spiralną kursu, pozwalającą na poznawanie i rozszerzanie wiedzy i umiejętności na coraz to wyższym poziomie. Kurs o symbolu **LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej** jest działem wyodrębnionym w zawodzie **314301 Technik Leśnik**. Program nauczania kursu realizuje dział programowy dla zawodu technik leśnik określony w Załączniku nr 5 (Dz.U.z 2019r., poz.991) w zakresie tego kursu. Kurs Umiejętności Zawodowych skierowany jest do osób pełnoletnich, nieposiadających dysfunkcji lub niepełnosprawności, chcących podnieść lub rozszerzyć swoje kwalifikacje zawodowe, zdobyć nowy zawód. Podniesienie kwalifikacji lub zdobycie nowych umiejętności pozwala na prawidłowy rozwój zawodowy, awans zawodowy oraz może być pomocny w zdobyciu zatrudnienia. Pośrednio wspomaga to działania z zakresu prawidłowego funkcjonowania społecznego, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, ograniczania narkomani oraz zapobiegania chorobom alkoholowym i innym negatywnym skutkom społecznym.

Kurs Umiejętności Zawodowych organizowany jest w formie zaocznej. Czas trwania kursu 30 godzin. Zajęcia teoretyczne mogą być prowadzone w systemie nauki na odległość. Po ukończeniu wszystkich przewidzianych planem nauczania kursu przedmiotów (jednostek efektów kształcenia) słuchacz otrzymuje zaświadczenie o jego ukończeniu.

1.2 Wymagania wstępne dla uczestników kursu

Kurs Umiejętności Zawodowych jest formą kształcenia ustawicznego i jako taki kierowany jest do osób dorosłych. Słuchaczami kursu mogą być wyłącznie osoby dorosłe, posiadające zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w zawodzie opisanym programem kursu. Słuchaczem kursu umiejętności zawodowych może zostać osoba bezrobotna, osoba pracująca w branży leśnej oraz osoba pracująca w innych branżach (zmiana zawodu).

1.3 Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Współpraca szkolnictwa zawodowego z przemysłem jest zjawiskiem koniecznym i korzystnym dla obu stron. Współpraca może przebiegać wielotorowo w zależności od możliwości i oczekiwań stron. Współpraca z pracodawcami może polegać na:

- patronacie nad podmiotem szkolącym;
- współpracy (w tym finansowaniu) w zakresie organizowania szkoleń specjalistycznych (np. szkolenie brakarskie);
- finansowaniu stypendiów (dla wszystkich lub wybranych osób);
- realizowanie części lub całości zajęć praktycznych, praktyk zawodowych (w zakresie podstawowym lub rozszerzonym) ;
- wspieranie pracowni i warsztatów poprzez darowizny celowe lub rzeczowe;
- reklamie firm wspierających w przestrzeni szkolnej oraz prowadzenia wspólnych kampanii medialnych;
- wspólnym udziale w konferencjach, targach czy konkursach branżowych;
- współpraca w zakresie dostosowania programu nauczania i koordynacji zajęć dodatkowych;

Podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego projektu:

Nadleśnictwo Kozienice ul. Partyzantów 62 26-670 Pionki

Nadleśnictwo Zwoleń Miodne Leśniczówka 107/1 26-700 Zwoleń

Kozienicki Park Krajobrazowy ul. Radomska 7 26-670 Pionki

1.4 E-learning

Realizując Kurs Umiejętności Zawodowy dopuszcza się możliwość prowadzenia całości zajęć teoretycznych z wykorzystaniem technik i metod nauki na odległość. Popularność i dostępność platform e-learning pozwala na swobodne prowadzenie zajęć teoretycznych w czasie rzeczywistym między innymi w formie wykładów, ankiet oraz zadawania prac domowych. Zajęcia odbywają się w trybie LIVE i pozwalają słuchaczom na czynne uczestnictwo w zajęciach, zadawanie pytań, przedstawianie swoich uwag oraz prezentacji własnych dokonań, pokazów z instruktażem i przykładów sytuacyjnych. Możliwy jest także zapis video zajęć, co pozwala na uzupełnienie wiadomości przez osoby nieobecne na danych zajęciach. Zajęcia teoretyczne mogą być realizowane przy użyciu platform e-learning. Zakres i ilość godzin zajęć teoretycznych realizowanych zdalnie określa podmiot prowadzący kształcenie ustawiczne. Do pracy na platformach cyfrowych potrzebny jest smartfon, tablet lub komputer oraz dostęp do Internetu. Przed rozpoczęciem pierwszych zajęć KUZ należy zorganizować wstępne szkolenie z zakresu samodzielnego korzystanie z platformy edukacyjnej lub wskazać filmy szkoleniowe na dostępnej ogólnie platformie (np.YouTube). Organizator kursu musi zapewnić dostęp do oprogramowania, które umożliwia synchroniczną i asynchroniczną interakcję między słuchaczami a osobami prowadzącymi zajęcia. Podmiot prowadzący kurs zapewnia materiały dydaktyczne przygotowane w formie dostosowanej do kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Sprawuje także bieżącą kontrolę

postępów w nauce słuchaczy, weryfikację ich wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Zajęcia praktyczne nie mogą być realizowane w formie zdalnej. Kontrola i nadzór realizowane są w formie i terminach ustalonych przez podmiot prowadzący kształcenie.

2. Plan zajęć Kursu Umiejętności Zawodowych

2.1 Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1 Pogrupowanie efektów kształcenia wg. przedmiotów

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
A	B	C	D	E
1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr	3	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki	X	
		2) rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	X	

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
5: a) rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b) rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (ek)		3) rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	X	
		4) opisuje formę poroża zwierzyny płowej	X	
2) charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (ek)	3	1) wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej	X	
		2) rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej	X	
		3) opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych	X	
		4) opisuje środowisko występowania zwierząt łownych	X	
3) charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (ek)	3	1) wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką	X	
		2) wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką	X	

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
		3) opisuje rodzaje obwodów łowieckich	X	
		4) wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego	X	
		5) wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego	X	
		6) opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego	X	
4) określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	3	1) rozpoznaje tropy zwierzyny grubej		X
		2) opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej		X
		3) wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej		X
		4) wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej		X
5) planuje zagospodarowanie łowisk	2	1) wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny	X	

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
(ew)		2) wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku 3) wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich 4) rozróżnia rodzaje karmy 5) wymienia zasady dokarmiania zwierzyny 6) wyjaśnia cel wykładania soli	X X X X X	
6) rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	3	1) identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń 2) identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach		X X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
		3) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin		X
		4) ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu		X
		5) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki		X
		6) wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich		X
7) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki	2	1) wymienia cele gospodarki łowieckiej	X	

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
łowieckiej (ew)		2) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych	X	
		3) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej	X	
8) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	2	1) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań	X	
		2) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	X	
		3) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań		X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
		4) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny		X
9) określa zasady organizacji polowań (ek)	3	1) rozróżnia polowania indywidualne i zbiorowe	X	
		2) wymienia sposoby polowań indywidualnych	X	
		3) wymienia sposoby polowań zbiorowych	X	
		4) omawia zasady organizacji polowań indywidualnych	X	
		5) omawia zasady organizacji polowań zbiorowych	X	
		6) rozróżnia rodzaje odstrzałów	X	
		7) opisuje zasady etyki łowieckiej	X	
		8) wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych		X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
		9) opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych		X
		10) posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6		X
		11) rozpoznaje trofea łowieckie		X
10) charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	3	1) rozróżnia rodzaje broni myśliwskiej		X
		2) rozróżnia elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej		X
		3) opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej		X
		4) wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych		X

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
		5) wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej		X
11) określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	3	1) rozróżnia grupy psów myśliwskich	X	
		2) omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich	X	
		3) wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie	X	
		4) wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim	X	
Razem liczba godzin w jednostce efektów	30			
1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas		1) wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki	X	X
		2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki	X	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
realizacji zadań zawodowych (ek)		3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej	X	X
		4) wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy	X	X
		5) stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych	X	X
2) planuje wykonanie zadania (ek)		1) szacuje czas i budżet zadania	X	X
		2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji	X	X
		3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie	X	X
		4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań	X	X

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)		1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje	X	X
		2) ocenia różne opcje działania	X	X
		3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka	X	X
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem(ew)		1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres	X	X
		2) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem	X	X
		3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej	X	X
		4) określa skutki stresu	X	X
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie	X	X
		2) analizuje własne kompetencje	X	X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
		3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji	X	X
		4) planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego	X	X
		5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych	X	X
6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)		1) charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej	X	X
		2) interpretuje mowę ciała w komunikacji	X	X
		3) stosuje aktywne metody słuchania	X	X
7) stosuje metody i techniki rozwiązywania		1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	X	X
		2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu	X	X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
problemów (ew)		3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele	X	X
8) współpracuje w zespole (ew)		1) ustala warunki wykonania zadań	X	X
		2) dzieli się zadaniami	X	X
		3) angażuje się w realizację przypisanych zadań	X	X
1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)		1) dokonuje analizy przydzielonych zadań	X	X
		2) planuje pracę zespołu	X	X
		3) kieruje pracą zespołu	X	X
		4) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań	X	X
2) dobiera osoby do wykonania poszczególnych		1) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole	X	X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
zadań (ew)		2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu	X	X
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)		1) stosuje techniki komunikowania się w zespole	X	X
		2) stosuje zasady delegowania uprawnień	X	X
4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań (ew)		1) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów	X	X
		2) analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych	X	X
		3) udziela informacji zwrotnej	X	X
5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające		1) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy	X	X

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia z danej jednostki efektów	Łączna liczba godzin przeznaczonych na efekt kształcenia (w ramach różnych zajęć)	Kryteria weryfikacji poszczególnych efektów kształcenia	Prowadzenie gospodarki łowieckiej	Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce
na poprawę warunków i jakość pracy (ew)		2) wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy	X	X

Tabela 2 Grupowanie efektów kształcenia w zajęciach i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
Prowadzenie gospodarki łowieckiej (19 godzin)	3	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a) rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b) rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (<i>ek</i>)	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki	Łowiectwo	Rozpoczęcie w dowolnym okresie i trwa aż do pełnej realizacji 19 godzin
			2) rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki		
			3) rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki		
			4) opisuje formę poroża zwierzyny płowej		
	3	2) charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	1) wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej		
			2) rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej		
			3) opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych		
			4) opisuje środowisko występowania zwierząt łownych		
	3	3) charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (<i>ek</i>)	1) wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką		
			2) wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			3) opisuje rodzaje obwodów łowieckich		
			4) wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego		
			5) wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego		
			6) opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego		
	2	5) planuje zagospodarowanie łowisk (ew)	1) wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny		
			2) wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku		
			3) wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich		
			4) rozróżnia rodzaje karmy		
			5) wymienia zasady dokarmiania zwierzyny		
			6) wyjaśnia cel wykładania soli		
	2	7) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	1) wymienia cele gospodarki łowieckiej		
			2) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych		

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			3) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej		
	1	8) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	1) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań		
			2) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny		
	2	9) określa zasady organizacji polowań (ek)	1) rozróżnia polowania indywidualne i zbiorowe		
			2) wymienia sposoby polowań indywidualnych		
			3) wymienia sposoby polowań zbiorowych		
			4) omawia zasady organizacji polowań indywidualnych		
			5) omawia zasady organizacji polowań zbiorowych		
			6) rozróżnia rodzaje odstrzałów		
			7) opisuje zasady etyki łowieckiej		
	3	11) określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	1) rozróżnia grupy psów myśliwskich		
			2) omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich		
			3) wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie		
			4) wskazuje obowiązki właściciela psa związane		

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim		
Razem	19				
Prowadzenie gospodarki łowieckiej w praktyce (11 godzin)	3	4) określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	1) rozpoznaje tropy zwierzyny grubej	Łowiectwo w praktyce	Rozpoczęcie w dowolnym okresie i trwa aż do pełnej realizacji 11 godzin
			2) opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej		
			3) wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej		
			4) wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej		
	3	6) rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	1) identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń		
			2) identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach		
			3) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin		
			4) ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu		
			5) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki		
			6) wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich		

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
	1	8) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	3) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań		
			4) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny		
	1	9) określa zasady organizacji polowań (ek)	8) wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych		
			9) opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych		
			10) posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6		
			11) rozpoznaje trofea łowieckie		
	3	10) charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	1) rozróżnia rodzaje broni myśliwskiej		
			2) rozróżnia elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej		
			3) opisuje budowę nabojów do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej		
			4) wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych		

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych
LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
			5) wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej		
Razem	11				
Kompetencje personalne i społeczne		1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)	1) wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki	Kompetencje personalne i społeczne	
			2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki		
			3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej		
			4) wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy		
			5) stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych		
		2) planuje wykonanie zadania (ek)	1) szacuje czas i budżet zadania		
			2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji		
			3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie		
			4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań		
		3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany	1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje		
			2) ocenia różne opcje działania		
			3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		(ek)			
	4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)		1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres		
			2) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem		
			3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej		
			4) określa skutki stresu		
	5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)		1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie		
			2) analizuje własne kompetencje		
			3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji		
			4) planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego		
			5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych		
	6) stosuje zasady komunikacji		1) charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej		
			2) interpretuje mowę ciała w komunikacji		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		interpersonalnej (ew)	3) stosuje aktywne metody słuchania		
		7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		
			2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu		
			3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele		
		8) współpracuje w zespole (ew)	1) ustala warunki wykonania zadań		
			2) dzieli się zadaniami		
			3) angażuje się w realizację przypisanych zadań		
Organizacja pracy małych zespołów		1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)	1) dokonuje analizy przydzielonych zadań	Organizacja pracy małych zespołów	
			2) planuje pracę zespołu		
			3) kieruje pracą zespołu		
			4) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań		
		2) dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)	1) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole		
			2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu		
		3) kieruje wykonaniem	1) stosuje techniki komunikowania się w zespole		

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Efekty kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW	Okres realizacji w cyklu nauczania
A	B	C	D	E	F
		przydzielonych zadań (ew)	2) stosuje zasady delegowania uprawnień		
		4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań(ew)	1) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów		
			2) analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych		
			3) udziela informacji zwrotnej		
		5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy (ew)	1) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy		
			2) wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy		

2.2 Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
Łowiectwo	3		1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a) rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b) rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (ek)	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki
				2) rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki
				3) rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki
				4) opisuje formę poroża zwierzyny płowej
	3		2) charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (ek)	1) wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej
				2) rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej
				3) opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych
				4) opisuje środowisko występowania zwierząt łownych
	3		3) charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (ek)	1) wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką
				2) wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką
				3) opisuje rodzaje obwodów łowieckich
				4) wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				5) wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego
				6) opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego
	2		5) planuje zagospodarowanie łowisk (ew)	1) wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny
				2) wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku
				3) wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich
				4) rozróżnia rodzaje karmy
				5) wymienia zasady dokarmiania zwierzyny
				6) wyjaśnia cel wykładania soli
	2		7) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	1) wymienia cele gospodarki łowieckiej
				2) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych
				3) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej
	1		8) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	1) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań
				2) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny
	2		9) określa zasady organizacji	1) rozróżnia polowania indywidualne i zbiorowe

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			polowań (<i>ek</i>)	2) wymienia sposoby polowań indywidualnych
				3) wymienia sposoby polowań zbiorowych
				4) omawia zasady organizacji polowań indywidualnych
				5) omawia zasady organizacji polowań zbiorowych
				6) rozróżnia rodzaje odstrzałów
				7) opisuje zasady etyki łowieckiej
	3		11) określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (<i>ek</i>)	1) rozróżnia grupy psów myśliwskich
				2) omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich
				3) wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie
				4) wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim
Razem	19			
Łowiectwo w praktyce		3	4) określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	1) rozpoznaje tropy zwierzyny grubej
				2) opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej
				3) wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej
				4) wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej
		3	6) rozpoznaje szkody łowieckie (<i>ek</i>)	1) identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń
				2) identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				szkód w uprawach i młodnikach
				3) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin
				4) ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu
				5) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki
				6) wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich
		1	8) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	3) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań
				4) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny
		1	9) określa zasady organizacji polowań (ek)	8) wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych
				9) opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych
				10) posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6
				11) rozpoznaje trofea łowieckie

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
		3	10) charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	1) rozróżnia rodzaje broni myśliwskiej 2) rozróżnia elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej 3) opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej 4) wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych 5) wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej
Razem		11		
Kompetencje personalne i społeczne			1) przestrzega zasad kultury i etyki podczas realizacji zadań zawodowych (ek)	1) wymienia uniwersalne zasady kultury i etyki
				2) rozpoznaje przypadki naruszania zasad etyki
				3) używa form grzecznościowych w komunikacji pisemnej i ustnej
				4) wymienia reguły i procedury obowiązujące w środowisku pracy
				5) stosuje zasady etyczne związane z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych
			2) planuje wykonanie zadania (ek)	1) szacuje czas i budżet zadania
				2) planuje działania zgodnie z możliwościami ich realizacji
				3) realizuje zadania w wyznaczonym czasie

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany (ek)	4) dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań
				1) reaguje elastycznie na nieprzewidziane sytuacje
				2) ocenia różne opcje działania
				3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka
			4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem (ew)	1) identyfikuje sytuacje wywołujące stres
				2) stosuje pozytywne sposoby radzenia sobie z emocjami i stresem
				3) wskazuje najczęstsze przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej
				4) określa skutki stresu
			5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe (ew)	1) charakteryzuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w wybranym zawodzie
				2) analizuje własne kompetencje
				3) wyznacza sobie cele rozwojowe, sposoby i terminy ich realizacji
				4) planuje kierunki uczenia się i doskonalenia zawodowego
			6) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej (ew)	5) wykorzystuje różne źródła informacji w celu doskonalenia umiejętności zawodowych
				1) charakteryzuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej
				2) interpretuje mowę ciała w komunikacji

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
				3) stosuje aktywne metody słuchania
			7) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów (ew)	1) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				2) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu
				3) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele
			8) współpracuje w zespole (ew)	1) ustala warunki wykonania zadań
				2) dzieli się zadaniami
Organizacja pracy małych zespołów				3) angażuje się w realizację przypisanych zadań
			1) planuje i organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań (ek)	1) dokonuje analizy przydzielonych zadań
				2) planuje pracę zespołu
				3) kieruje pracą zespołu
				4) kontroluje wykonanie przydzielonych zadań
			2) dobiera osoby do wykonania poszczególnych zadań (ew)	1) rozpoznaje kompetencje i umiejętności osób pracujących w zespole
				2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu
			3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań (ew)	1) stosuje techniki komunikowania się w zespole
				2) stosuje zasady delegowania uprawnień
			4) monitoruje i ocenia jakość	1) kontroluje jakość wykonanych zadań według przyjętych kryteriów

Nazwa zajęć	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
A	B	C	D	E
			wykonania przydzielonych zadań(ew)	2) analizuje jakość wykonywanych zadań zawodowych
				3) udziela informacji zwrotnej
			5) wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy (ew)	1) wskazuje rozwiązania techniczne i organizacyjne poprawiające warunki i jakości pracy
				2) wprowadza zmiany w organizacji poprawiające warunki i jakość pracy

2.3 Plan Kursu Umiejętności Zawodowych

Tabela 4 Plan Kursu Umiejętności Zawodowych

Nazwa zajęć	Liczba zajęć	Uwagi o realizacji
Łowiectwo	19	Możliwość kształcenia z wykorzystaniem technik na odległość w zakresie zajęć teoretycznych
Łowiectwo w praktyce	11	Zajęcia realizowane stacjonarnie bez możliwości kształcenia na odległość
Łączna liczba godzin zajęć	30	

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent Kursu Umiejętności Zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- organizowania i nadzorowania prac związanych z hodowlą lasu;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z ochroną lasu;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z ochroną przyrody;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z gospodarką łowiecką;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z edukacją leśną i rekreacyjnym zagospodarowaniem lasu;
- wykonywania prac pomiarowych i inwentaryzacyjnych w drzewostanach;
- organizowania i nadzorowania prac związanych z pozyskiwaniem surowca drzewnego oraz użytków ubocznych;
- przygotowania do uzyskania prawa jazdy kategorii B;
- przygotowania do uzyskania uprawnień drwala/pilarza drzew;
- etycznego zachowania się i postępowania w trakcie wypełniania obowiązków;
- przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.

4. Program poszczególnych zajęć

4.1 Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo

4.1.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- rozpoznanie gatunków zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- charakterystyka biologii i etologii zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 oraz przepisy prawa łowieckiego (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- planowanie zagospodarowania łowisk,
- uzasadnienie potrzeby prowadzenia gospodarki łowieckiej,
- dobieranie urządzeń łowieckich do łowiska,
- określanie zasady organizacji polowań oraz możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie.

4.1.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz potrafi:

- rozpoznać gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki,
- opisać formę poroża zwierzyny płowej,
- rozpoznać płeć i wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki,
- rozróżnić głosy samców gatunków zwierzyny płowej,
- wymienić terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej,
- opisać etapy rozwoju osobniczego i środowisko występowania zwierząt łownych,
- wymienić akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką,
- wymienić organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką oraz warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego,
- opisać rodzaje obwodów łowieckich,
- wymienić i opisać zadania Polskiego Związku Łowieckiego,
- wymienić działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny,
- wyjaśnić zasady zagospodarowania poletek łowieckich,
- wymienić gatunki roślin wykorzystywanych do wzbogacania bazy żerowej w łowisku,
- wyjaśnić cel wykładania soli,
- rozróżnić rodzaje karmy,
- wymienić zasady dokarmiania zwierzyny i cele gospodarki łowieckiej,
- uzasadnić potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych oraz na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej,
- opisać typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań oraz do dokarmiania zwierzyny,
- rozróżnić polowania indywidualne i zbiorowe,
- omówić zasady organizacji polowań indywidualnych i zbiorowych,
- wymienić sposoby polowań indywidualnych i zbiorowych,
- opisać zasady etyki łowieckiej,
- rozróżnić rodzaje odstrzałów oraz grupy psów myśliwskich,
- wymienić obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim,
- omówić cechy użytkowe ras psów myśliwskich.

- wyjaśnić znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie.

4.1.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Gatunki zwierząt łownych	3	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a) rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b) rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (ek)	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki 2) rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki 3) rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki 4) opisuje formę poroża zwierzyny płowej	- rozpoznać gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki - rozpoznać płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki - rozpoznać wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki - opisać formę poroża zwierzyny płowej
Biologia i etologia zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5	3	2) charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (ek)	1) rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej 2) wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej 3) opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych 4) opisuje środowisko występowania zwierząt łownych	- rozróżnić głosy samców gatunków zwierzyny płowej - wskazać terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej - opisać etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych - opisać środowisko występowania zwierząt łownych

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Przepisy prawa łowieckiego	3	3) charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (<i>ek</i>)	1) wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką 2) wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego 3) wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego 4) wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką 5) opisuje rodzaje obwodów łowieckich 6) opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego	- wymienić akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką - wymienić warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego - wymienić zadania Polskiego Związku Łowieckiego - wskazać organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką - opisać rodzaje obwodów łowieckich - opisać zadania Polskiego Związku Łowieckiego
Zagospodarowanie łowisk	2	4) planuje zagospodarowanie łowisk (<i>ew</i>)	1) wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny 2) wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku 3) rozróżnia rodzaje karmy 4) wymienia zasady dokarmiania zwierzyny 5) wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich 6) wyjaśnia cel wykładania soli	- wymienić działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny - wymienić gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku - rozróżnić rodzaje karmy - wymienić zasady dokarmiania zwierzyny - wyjaśnić zasady zagospodarowania poletek łowieckich - wyjaśnić cel wykładania soli

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Łowiectwo	2	5) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	1) wymienia cele gospodarki łowieckiej 2) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych 3) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej	- wymienić cele gospodarki łowieckiej - uzasadnić potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych - uzasadnić potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej
Urządzenia łowieckie do łowiska	1	6) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	1) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań 2) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	- opisać typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań - opisać typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny
Zasady organizacji polowań	2	7) określa zasady organizacji polowań (ek)	1) rozróżnia polowania indywidualne i zbiorowe 2) wymienia sposoby polowań indywidualnych 3) wymienia sposoby polowań zbiorowych 4) rozróżnia rodzaje odstrzałów 5) omawia zasady organizacji polowań indywidualnych 6) omawia zasady organizacji polowań zbiorowych 7) opisuje zasady etyki łowieckiej	- rozróżnić polowania indywidualne i zbiorowe - wymienić sposoby polowań indywidualnych - wymienić sposoby polowań zbiorowych - rozróżnić rodzaje odstrzałów - omówić zasady organizacji polowań indywidualnych - omówić zasady organizacji polowań zbiorowych - opisać zasady etyki łowieckiej

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie	3	8) określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	1) rozróżnia grupy psów myśliwskich 2) wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie 3) wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim 4) omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich	- rozróżnić grupy psów myśliwskich - wyjaśnić znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie - wskazać obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim - omówić cechy użytkowe ras psów myśliwskich

4.1.4 Procedury osiągania celów kształcenia

W celu osiągnięcia założonych dla przedmiotu celów nauczania należy stosować zróżnicowane i aktywizujące sposoby i metody kształcenia w tym min. prelekcje, ćwiczenia projektowe, dyskusje, wycieczki, prezentacje oraz spotkania ze specjalistami z danej dziedziny wiedzy. Wskazane, aby w dobranych metodach słuchacz samodzielnie dochodził do wniosków pod kierownictwem nauczyciela. Dobór i zróżnicowanie metod pozostają w gestii nauczyciela i powinny uwzględniać specyfikę przedmiotu, możliwości szkoły a przede wszystkim wyposażać słuchaczy w umiejętności umożliwiające dobre poruszanie się w społeczeństwie i rynku pracy.

Słuchacze w zależności od rodzaju wykonywanych ćwiczeń i zadań mogą pracować indywidualnie, w parach oraz w grupach. Nieodzowną pomocą w osiągnięciu celów nauczania są prawidłowo dobrane środki i pomoce dydaktyczne. Należy korzystać z: aktualnej literatury fachowej, sprawdzonych i rekomendowanych filmów instruktażowych, instrukcji stanowiskowych, zestawów ćwiczeń teoretycznych, zestawów edukacyjnych, multimediów, karty pracy słuchacza, wydawnictw i periodyków branżowych, katalogów ofertowych, planszy dydaktycznych oraz skryptów szkolnych o treści spójnej do założonych celów.

Propozycje metod nauczania:

- wykład,
- dyskusja,
- prezentacja,
- pokaz z instruktażem,
- ćwiczenia przedmiotowe,

- ćwiczenia produkcyjne,
- praca indywidualna (podczas kształcenia na odległość oraz zajęć stacjonarnych),
- sytuacja,
- przypadek,
- aktywizacja słuchacza podczas zajęć,
- formułowanie pytań i problemów.

Propozycje środków dydaktycznych

Zajęcia należy prowadzić w pracowni łowiectwa wyposażonej w:

- rzutnik,
- multimedialne materiały dydaktyczne,
- mapy zagospodarowania łowisk,
- modele urządzeń łowieckich,
- zestawy trofeów myśliwskich zwierząt łownych,
- zestaw przekrojów amunicji myśliwskiej,
- egzemplarze akcesoriów myśliwskich,
- przyrządy do czyszczenia i konserwacji broni,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt,
- nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania,
- wykaz zwierząt łownych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz wybranych pojęć gwary łowieckiej (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991).

Obudowa dydaktyczna:

- scenariusze zajęcia,
- karty pracy,

- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne,
- Ustawa Prawo Łowieckie,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wykonywania polowania,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie określania okresów polowań na zwierzęta łowne,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustalenia gatunków zwierząt łownych,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ewidencji skupu zwierzyny żywej, tusz zwierzyny i ich części,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szacowania szkód łowieckich,
- Statut Polskiego Związku Łowieckiego,
- Łowiectwo, tom 1 i 2, pod red. Flis M., Łowiec Polski, Warszawa 2011,
- Paślawski T., Łowiectwo dla techników leśnych, Oficyna Świat, Warszawa 1994,
- Szkody łowieckie, pod red. Zalewski T., Forest, 2015,
- scenariusze lekcji,
- karty pracy,
- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne.

Warunki realizacji

- zajęcia powinny być realizowane w małych grupach umożliwiających efektywne korzystanie z zajęć wszystkim słuchaczom,
- realizacja Kursu Umiejętności Zawodowych – cały rok.

4.1.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Osiągnięcia edukacyjne słuchacza to realizacja założonych celów kształcenia. Należy pamiętać, że osoby dorosłe są bardzo wrażliwe szczególnie w obszarze ich oceny. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć słuchaczy należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych słuchaczom na początku zajęć. Osiągnięcia słuchaczy należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji prac słuchaczy,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,

- prezentacji projektu.

Oceny dokonywanej podczas obserwacji zajęć należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole,
- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów.

W ocenie końcowej do zaliczenia przedmiotu należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki za wykonanie i prezentację projektu oraz udział słuchacza w realizacji przedmiotu minimum 50%.

Formy indywidualizacji pracy ze słuchaczem powinny uwzględniać: dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć i pomagać w trakcie uczenia się, stosować materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać słuchaczy do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie słuchaczy podczas wykonywania zadania.

4.1.6 Proponowane metody ewaluacji przedmiotu

Ewaluacja przedmiotu ma na celu określenie jakości i skuteczności procesu nauczania a w szczególności stopnia realizacji celów szczegółowych. Powinna ona swym zakresem obejmować:

- osiągnięcie szczegółowych efektów kształcenia,
- dobór oraz zastosowanie form, metod i strategii dydaktycznych,
- wykorzystanie bazy dydaktycznej.

Proponuje się dokonywać ewaluacji procesu nauczania-uczenia się przedmiotu przez ocenianie poziom kompetencji słuchaczy realizujących określony program ze zwróceniem uwagi na szczegółowe cele kształcenia. Jednym z elementów zapewniających ewaluację jest stosowanie oceniania kształtującego polegającego na otrzymywaniu (zarówno przez nauczyciela, jak i słuchaczy) informacji zwrotnych o postępach w nauce. Ocenianie kształtujące pozwala nauczycielowi sprawniej i mądrzej modyfikować dalsze nauczanie "pod słuchaczy".

Ewaluację przez ocenianie poziomu kompetencji słuchaczy realizujących określony program przedmiotu proponuje się przeprowadzić metodą analizy SWOT. Powinna obejmować wszystkich uczestników procesu kształcenia: słuchaczy, nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu. Zastosowanie tej metody pozwoli na określenie pozytywów (mocne strony i szanse) oraz negatywów (słabe strony i zagrożenia) programu przedmiotu.

Ewaluację w fazie podsumowującej proponuje się przeprowadzić w modelu triangulacyjnym. Cechą charakterystyczną tego modelu jest fakt, iż ocenia się program z punktu widzenia kilku grup, np. z perspektywy słuchaczy, nauczyciela. Główne działania ewaluatora to obserwacja, wykorzystanie wywiadu, ankiety, kwestionariusza. Pozyskanie danych od różnych osób i z różnych perspektyw na temat jednego elementu pozwala na uzyskanie wielowymiarowego i obiektywnego opisu zjawiska.

4.2 Program nauczania dla przedmiotu: Łowiectwo w praktyce

4.2.1 Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- określanie liczebności zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 oraz zasad organizacji polowań (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- rozpoznanie szkody łowieckiej,
- dobieranie urządzenia łowieckie do łowiska,
- charakterystyka zasad bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania.

4.2.2 Cele szczegółowe przedmiotu

Słuchacz potrafił

- rozpoznać tropy zwierzyny grubej,
- wymienić metody i cel przeprowadzania inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej,
- opisać metody inwentaryzacji zwierzyny grubej,
- wymienić akty prawne dotyczące szkód łowieckich,
- identyfikować rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń oraz gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach,
- wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin,
- ocenić rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu,

- wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki,
- wyjaśnić zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań i do dokarmiania zwierzyny,
- rozpoznać trofea łowieckie,
- wymienić zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych,
- poznać pojęcia gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6 (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- opisać zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych,
- rozróżnić rodzaje broni myśliwskiej oraz elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej,
- poznać zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych oraz zasady przechowywania broni myśliwskiej,
- opisać budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej.

4.2.3 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 6 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Inwentaryzacja zwierzyny	3	1) określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	1) rozpoznaje tropy zwierzyny grubej 2) wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej 3) wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej 4) opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej	- rozpoznać tropy zwierzyny grubej - wskazać metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej - wskazać cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej - opisać metody inwentaryzacji zwierzyny grubej

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Szkody łowieckie	3	2) rozpoznaje szkody łowieckie (<i>ek</i>)	1) wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich 2) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin 3) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki 4) identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń 5) identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach 6) ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu	- wymienić akty prawne dotyczące szkód łowieckich - wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin - wyjaśnić wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki - identyfikować rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń - identyfikować gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach - ocenić rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu
Urządzenia łowieckie	1	3) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (<i>ew</i>)	1) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań 2) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	- wyjaśnić zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań - wyjaśnić zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny

Tematy jednostek metodycznych	Liczba godz.	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	Oczekiwane efekty uczenia się – czynności słuchacz potrafi
Polowania	1	4) określa zasady organizacji polowań (ek)	1) rozpoznaje trofea łowieckie 2) wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych 3) posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6 4) opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych	- rozpoznać trofea łowieckie - wskazać zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych - posługiwać się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6 - opisać zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych
Broń myśliwska	3	5) charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	1) rozróżnia rodzaje broni myśliwskiej 2) rozróżnia elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej 3) wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych 4) wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej 5) opisuje budowę nabojów do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej	- rozróżnić rodzaje broni myśliwskiej - rozróżnić elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej - wymienić zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych - wymienić zasady przechowywania broni myśliwskiej - opisać budowę nabojów do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej

4.2.4 Procedury osiągnięcia celów kształcenia

W celu osiągnięcia założonych dla przedmiotu celów nauczania należy stosować zróżnicowane i aktywizujące sposoby i metody kształcenia w tym min. prelekcje, ćwiczenia projektowe, dyskusje, wycieczki, prezentacje oraz spotkania ze specjalistami z danej dziedziny wiedzy. Wskazane, aby w dobranych metodach słuchacz samodzielnie dochodził do wniosków pod kierownictwem nauczyciela. Dobór i zróżnicowanie metod pozostają w gestii nauczyciela i powinny uwzględniać specyfikę przedmiotu, możliwości szkoły a przede wszystkim wyposażać słuchaczy w umiejętności umożliwiające dobre poruszanie się w społeczeństwie i rynku pracy.

Słuchacze w zależności od rodzaju wykonywanych ćwiczeń i zadań mogą pracować indywidualnie, w parach oraz w grupach. Nieodzowną pomocą w osiągnięciu celów nauczania są prawidłowo dobrane środki i pomoce dydaktyczne. Należy korzystać z: aktualnej literatury fachowej, sprawdzonych i rekomendowanych filmów instruktażowych, instrukcji stanowiskowych, zestawów ćwiczeń teoretycznych i praktycznych, zestawów edukacyjnych, multimediiów, karty pracy słuchacza, wydawnictw i periodyków branżowych, katalogów ofertowych, planszy dydaktycznych oraz skryptów szkolnych o treści spójnej do założonych celów.

Propozycje metod nauczania:

- wykład,
- dyskusja,
- prezentacja,
- pokaz z instruktażem,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- ćwiczenia produkcyjne,
- praca indywidualna (podczas kształcenia na odległość oraz zajęć stacjonarnych),
- sytuacja,
- przypadek,
- aktywizacja słuchacza podczas zajęć,
- formułowanie pytań i problemów.

Propozycje środków dydaktycznych

Zajęcia należy prowadzić w pracowni łowiectwa wyposażonej w:

- rzutnik,
- multimedialne materiały dydaktyczne,
- mapy zagospodarowania łowisk,
- modele urządzeń łowieckich,
- zestawy trofeów myśliwskich zwierząt łownych,
- zestaw przekrojów amunicji myśliwskiej,
- egzemplarze akcesoriów myśliwskich,
- przyrządy do czyszczenia i konserwacji broni,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt,
- nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania,
- wykaz zwierząt łownych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz wybranych pojęć gwary łowieckiej (Dziennika Ustaw Poz. 991),
- wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991).

Obudowa dydaktyczna:

- scenariusze zajęć,
- karty pracy,
- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne.
- Ustawa Prawo Łowieckie,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wykonywania polowania,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie określania okresów polowań na zwierzęta łowne,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustalenia gatunków zwierząt łownych,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ewidencji skupu zwierzyny żywej, tusz zwierzyny i ich części,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szacowania szkód łowieckich,
- Statut Polskiego Związku Łowieckiego,
- Łowiectwo, tom 1 i 2, pod red. Flis M., Łowiec Polski, Warszawa 2011,

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych

LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej

- Pasławski T., Łowiectwo dla techników leśnych, Oficyna Świat, Warszawa 1994,
- Szkody łowieckie, pod red. Zalewski T., Forest, 2015,
- scenariusze lekcji,
- karty pracy,
- tradycyjne i multimedialne środki dydaktyczne.

Warunki realizacji

- zajęcia powinny być realizowane w małych grupach umożliwiającym efektywne korzystanie z zajęć wszystkim słuchaczom,
- oprócz wykładów i ćwiczeń prowadzonych w sali zajęć, konieczne jest przeprowadzenie zajęć terenowych oraz wycieczek, mających na celu zapoznanie się z zagospodarowaniem łowiska oraz udział w polowaniu zbiorowym w charakterze naganki,
- realizacja Kursu Umiejętności Zawodowych – cały rok.

4.2.5 Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza

Osiągnięcia edukacyjne słuchacza to realizacja założonych celów kształcenia. Należy pamiętać, że osoby dorosłe są bardzo wrażliwe szczególnie w obszarze ich oceny. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć słuchaczy należy przeprowadzać systematycznie przez cały okres realizacji programu nauczania przedmiotu, na podstawie wymagań przedstawionych w programie nauczania i przedstawionych słuchaczom na początku zajęć. Osiągnięcia słuchaczy należy oceniać w zakresie zaplanowanych celów kształcenia na podstawie:

- ukierunkowanej obserwacji prac słuchaczy,
- wykonywanych ćwiczeń,
- wykonywanego projektu,
- prezentacji projektu.

Oceny dokonywanej podczas obserwacji zajęć należy uwzględniać następujące kryteria: wiedzę merytoryczną, jakość wypowiedzi, poprawność wnioskowania.

Zajęcia należy prowadzić z naciskiem na:

- wykorzystywanie różnych źródeł informacji,
- pracę w zespole,

- poprawność merytoryczną wykonywanych ćwiczeń i projektów.

W ocenie końcowej do zaliczenia przedmiotu należy uwzględnić poziom wykonania ćwiczeń, wyniki za wykonanie i prezentację projektu oraz udział słuchacza w realizacji przedmiotu minimum 50%.

Formy indywidualizacji pracy ze słuchaczem powinny uwzględniać: dostosowanie warunków, środków, metod i form kształcenia do potrzeb i możliwości słuchacza. Nauczyciel powinien: udzielać wskazówek, jak się uczyć i pomagać w trakcie uczenia się, stosować materiały edukacyjne odwołujące się do wielu zmysłów oraz praktyki gospodarczej, zachęcać słuchaczy do pracy i wysiłku i pozytywnie motywować, w ocenie uwzględniać również zaangażowanie słuchaczy podczas wykonywania zadania.

4.2.6 Proponowane metody ewaluacji przedmiotu

Ewaluacja przedmiotu ma na celu określenie jakości i skuteczności procesu nauczania a w szczególności stopnia realizacji celów szczegółowych. Powinna ona swym zakresem obejmować:

- osiągnięcie szczegółowych efektów kształcenia,
- dobór oraz zastosowanie form, metod i strategii dydaktycznych,
- wykorzystanie bazy dydaktycznej.

Proponuje się dokonywać ewaluacji procesu nauczania-uczenia się przedmiotu przez ocenianie poziom kompetencji słuchaczy realizujących określony program ze zwróceniem uwagi na szczegółowe cele kształcenia. Jednym z elementów zapewniających ewaluację jest stosowanie oceniania kształtującego polegającego na otrzymywaniu (zarówno przez nauczyciela, jak i słuchaczy) informacji zwrotnych o postępach w nauce. Ocenianie kształtujące pozwala nauczycielowi sprawniej i mądrzej modyfikować dalsze nauczanie "pod słuchaczy".

Ewaluację przez ocenianie poziomu kompetencji słuchaczy realizujących określony program przedmiotu proponuje się przeprowadzić metodą analizy SWOT. Powinna obejmować wszystkich uczestników procesu kształcenia: słuchaczy, nauczycieli, instruktorów praktycznej nauki zawodu. Zastosowanie tej metody pozwoli na określenie pozytywów (mocne strony i szanse) oraz negatywów (słabe strony i zagrożenia) programu przedmiotu.

Ewaluację w fazie podsumowującej proponuje się przeprowadzić w modelu triangulacyjnym. Cechą charakterystyczną tego modelu jest fakt, iż ocenia się program z punktu widzenia kilku grup, np. z perspektywy słuchaczy, nauczyciela. Główne działania ewaluatora to obserwacja, wykorzystanie wywiadu, ankiety, kwestionariusza. Pozyskanie danych od różnych osób i z różnych perspektyw na temat jednego elementu pozwala na uzyskanie wielowymiarowego i obiektywnego opisu zjawiska.

Wszyscy nauczyciele uczący realizują kompetencje personalne i społeczne oraz organizację pracy małych zespołów na swoich zajęciach.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 7 Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/ techniki badania	Termin badania
1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a) rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b) rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (ek)	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki	obserwacja, ćwiczenia	Na bieżąco podczas realizacji kursu
	2) rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki		
	3) rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki		
	4) opisuje formę poroża zwierzyny płowej		
2) charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (ek)	1) wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej	obserwacja, ćwiczenia	
	2) rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej		
	3) opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych		
	4) opisuje środowisko występowania zwierząt łownych		
3) charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (ek)	1) wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką	obserwacja, ćwiczenia	
	2) wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką		
	3) opisuje rodzaje obwodów łowieckich		
	4) wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego		
	5) wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego		
	6) opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego		
4) określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	1) rozpoznaje tropy zwierzyny grubej	obserwacja, ćwiczenia	
	2) opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej		
	3) wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej		
	4) wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej		
5) rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	1) identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie	obserwacja,	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/ techniki badania	Termin badania
	obrazu uszkodzeń 2) identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach 3) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin 4) ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu 5) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki 6) wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich	ćwiczenia	
6) określa zasady organizacji polowań (<i>ek</i>)	1) rozróżnia polowania indywidualne i zbiorowe 2) wymienia sposoby polowań indywidualnych 3) wymienia sposoby polowań zbiorowych 4) omawia zasady organizacji polowań indywidualnych 5) omawia zasady organizacji polowań zbiorowych 6) rozróżnia rodzaje odstrzałów 7) opisuje zasady etyki łowieckiej 8) wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych 9) opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych 10) posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6 11) rozpoznaje trofea łowieckie	obserwacja, ćwiczenia	
7) charakteryzuje zasady bezpiecznego	1) rozróżnia rodzaje broni myśliwskiej	obserwacja,	

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/ techniki badania	Termin badania
posługiwania się bronią myśliwską oraz jej przechowywania (<i>ek</i>)	2) rozróżnia elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej i kombinowanej	ćwiczenia	
	3) opisuje budowę nabojęw do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej		
	4) wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych		
	5) wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej		
8) określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (<i>ek</i>)	1) rozróżnia grupy psów myśliwskich	obserwacja, ćwiczenia	
	2) omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich		
	3) wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie		
	4) wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim		

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1 Wykaz literatury

- Kruszewicz A., Poznajemy ptaki drapieżne, Warszawa 2007.
- Kruszewicz A., Ptaki Polski, Warszawa 2008.
- Łowiectwo, red. Flis M., t. 1 i 2, Łowiec Polski, Warszawa 2011.
- Pasławski T., Łowiectwo dla techników leśnych, Oficyna Świat, Warszawa 1994.
- Statut Polskiego Związku Łowieckiego.
- Szkody łowieckie, pod red. Zalewski T., Forest, 2015.
- Ustawa Prawo Łowieckie,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie wykonywania polowania,

12. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie określania okresów polowań na zwierzęta łowne,
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ustalenia gatunków zwierząt łownych,
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ewidencji skupu zwierzyny żywej, tusz zwierzyny i ich części,
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szacowania szkód łowieckich,
16. Wykaz zwierząt łownych (Dziennika Ustaw Poz. 991),
17. Wykaz wybranych pojęć gwary łowieckiej (Dziennika Ustaw Poz. 991),
18. Wykaz zwierząt chronionych z wyjątkiem owadów (Dziennika Ustaw Poz. 991).

6.2 Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Zgodnie z załącznik Nr 5 do rozporządzenia MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego. Dz.U. z 2019r. poz.991.

Wypożyczenie szkoły niezbędne do realizacji kształcenia w Kursie Umiejętności Zawodowych **LES.02.5. Prowadzenie gospodarki łowieckiej:**

Pracownia łowiectwa wyposażona w:

- stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do Internetu i z pakietem programów biurowych, projektorem multimedialnym,
- filmy dydaktyczne o tematyce łowieckiej,
- mapy zagospodarowania łowisk, modele urządzeń łowieckich,
- spreparowane żuchwy jeleniowatych do oznaczania wieku zwierząt,
- zestawy trofeów myśliwskich zwierząt łownych,
- zestaw przekrojów amunicji myśliwskiej, egzemplarze akcesoriów myśliwskich,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt, nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania,
- zestaw materiałów, preparatów i narzędzi do zabezpieczania upraw i młodników przed szkodami wyrządzanymi przez zwierzynę łowną,
- multimedialne materiały dydaktyczne,
- przyrządy do czyszczenia i konserwacji broni,
- nagrania dźwiękowe głosów zwierząt,
- nagrania dźwiękowe sygnałów i muzyki myśliwskiej,
- tablice z tropami zwierząt oraz innymi znakami bytowania.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Kurs Umiejętności Zawodowych kończy się zaliczeniem.

Warunkiem ukończenia kursu jest uzyskanie ze wszystkich przewidzianych planem nauczania przedmiotów ocen pozytywnych lub zaliczeń. Formę zaliczenia danego przedmiotu określa podmiot prowadzący kurs co powinno być określone w systemie oceniania kursu. Po ukończeniu kursu słuchacz otrzymuje zaświadczenie o jego ukończeniu.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

8.1 Weryfikacja programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Tabela 8 Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

8.2 Weryfikacja programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Tabela 5 Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
<i>Oznaczenie i nazwa jednostki efektów</i>		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
Prowadzenie gospodarki łowieckiej		
1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5: a) rozróżnia gatunki zwierzyny grubej b) rozróżnia gatunki zwierzyny drobnej (<i>ek</i>)	1) rozpoznaje gatunki zwierząt łownych na podstawie sylwetki	Rozpoznawanie gatunków zwierząt łownych
	2) rozpoznaje płeć gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	
	3) rozpoznaje wiek gatunków zwierzyny grubej na podstawie sylwetki	
	4) opisuje formę poroża zwierzyny płowej	Opisywanie formy poroża zwierzyny płowej
2) charakteryzuje biologię i etologię zwierząt łownych określonych w wykazie nr 5 (<i>ek</i>)	1) wskazuje terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej	Terminy okresów godowych gatunków zwierzyny łownej
	2) rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej	Rozróżnia głosy samców gatunków zwierzyny płowej
	3) opisuje etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych	Etapy rozwoju osobniczego zwierząt łownych
	4) opisuje środowisko występowania zwierząt łownych	Środowisko występowania zwierząt łownych
3) charakteryzuje przepisy prawa łowieckiego (<i>ek</i>)	1) wymienia akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką	Akty prawne regulujące gospodarkę łowiecką
	2) wskazuje organy administracji publicznej odpowiedzialne za gospodarkę łowiecką	
	3) opisuje rodzaje obwodów łowieckich	Rodzaje obwodów łowieckich
	4) wymienia warunki przynależności do Polskiego Związku Łowieckiego	Polski Związek Łowiecki PZŁ
	5) wymienia zadania Polskiego Związku Łowieckiego	

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
	6) opisuje zadania Polskiego Związku Łowieckiego	
4) określa liczebność zwierzyny łownej określonej w wykazie nr 5 (ek)	1) rozpoznaje tropy zwierzyny grubej	Tropy zwierzyny grubej
	2) opisuje metody inwentaryzacji zwierzyny grubej	Metody inwentaryzacji zwierzyny grubej
	3) wskazuje metody inwentaryzacji gatunków zwierzyny grubej	
	4) wskazuje cel przeprowadzania inwentaryzacji zwierzyny grubej	
5) planuje zagospodarowanie łowisk (ew)	1) wymienia działania mające na celu poprawę warunków bytowania zwierzyny	Poprawa warunków bytowania zwierzyny
	2) wymienia gatunki roślin wykorzystywane do wzbogacania bazy żerowej w łowisku	Zagospodarowanie łowisk
	3) wyjaśnia zasady zagospodarowania poletek łowieckich	
	4) rozróżnia rodzaje karmy	
	5) wymienia zasady dokarmiania zwierzyny	
	6) wyjaśnia cel wykładania soli	
6) rozpoznaje szkody łowieckie (ek)	1) identyfikuje rodzaje szkód wyrządzanych przez zwierzęta na podstawie obrazu uszkodzeń	Szkody łowieckie
	2) identyfikuje gatunki zwierząt na podstawie obrazu wyrządzanych przez nie szkód w uprawach i młodnikach	Szkody wyrządzane przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu
	3) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na rozwój uszkodzonych roślin	
	4) ocenia rozmiar szkód wyrządzanych przez zwierzynę w różnych stadiach rozwojowych drzewostanu	
	5) wyjaśnia wpływ uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę na uprawy i młodniki	
	6) wymienia akty prawne dotyczące szkód łowieckich	Akty prawne dotyczące szkód łowieckich
7) uzasadnia potrzebę	1) wymienia cele gospodarki łowieckiej	Cele gospodarki łowieckiej

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
prowadzenia gospodarki łowieckiej (ew)	2) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na konieczność gospodarowania populacjami zwierząt łownych	Prowadzenia gospodarki łowieckiej
	3) uzasadnia potrzebę prowadzenia gospodarki łowieckiej ze względu na szkody powodowane w gospodarce rolnej i leśnej	
8) dobiera urządzenia łowieckie do łowiska (ew)	1) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań	Urządzenia łowieckie
	2) opisuje typy urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	
	3) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do polowań	Lokalizacja urządzeń łowieckich
	4) wyjaśnia zasady lokalizacji urządzeń łowieckich wykorzystywanych do dokarmiania zwierzyny	
9) określa zasady organizacji polowań (ek)	1) rozróżnia polowania indywidualne i zbiorowe	Polowania indywidualne i zbiorowe
	2) wymienia sposoby polowań indywidualnych	
	3) wymienia sposoby polowań zbiorowych	
	4) omawia zasady organizacji polowań indywidualnych	
	5) omawia zasady organizacji polowań zbiorowych	
	6) rozróżnia rodzaje odstrzałów	Rodzaje odstrzałów
	7) opisuje zasady etyki łowieckiej	Łowiectwo
	8) wskazuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach indywidualnych	
	9) opisuje zwyczaje i tradycje łowieckie stosowane na polowaniach zbiorowych	
	10) posługuje się pojęciami gwary łowieckiej określonymi w wykazie nr 6	
	11) rozpoznaje trofea łowieckie	
10) charakteryzuje zasady bezpiecznego posługiwania się	1) rozróżnia rodzaje broni myśliwskiej	Broń myśliwska
	2) rozróżnia elementy budowy broni myśliwskiej gładkolufowej, gwintowanej	

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
Oznaczenie i nazwa jednostki efektów		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
bronią myśliwską oraz jej przechowywania (ek)	i kombinowanej	
	3) opisuje budowę naboju do broni myśliwskiej gładkolufowej i gwintowanej	
	4) wymienia zasady posługiwania się bronią myśliwską w czasie polowań indywidualnych i zbiorowych	
	5) wymienia zasady przechowywania broni myśliwskiej	
11) określa możliwości wykorzystania psów myśliwskich w łowiectwie (ek)	1) rozróżnia grupy psów myśliwskich	Psy myśliwskie w łowiectwie
	2) omawia cechy użytkowe ras psów myśliwskich	
	3) wyjaśnia znaczenie psów myśliwskich w łowiectwie	
	4) wskazuje obowiązki właściciela psa związane z posiadaniem zwierzęcia i opieką nad nim	